

4. BÖLÜM

KAS SİSTEMİ (MYOLOJİ)

Menekşe KARAHAN¹

Kaslar; hareket sisteminin aktif bölümünü oluşturur, kemikler ve eklemlere hareket yeteneği kazandırır. Latince “**musculus**” olarak adlandırılan kasların üç tipi tanımlanır.

Düz kaslar; histolojik olarak düz görünürler. Genellikle iç organların ve damarların duvarlarında yerleşmişlerdir. Otonom sinir sistemi tarafından kontrol edilirler ve istemsiz çalışırlar.

Kalp kası; histolojik olarak çizgili kas formundadır ancak istem dışı çalışır. Ayrıca kasılmasını yöneten kendi iletim sistemi mevcuttur.

Çizgili kaslar; iskelet kaslarını oluştururlar ve istemli olarak kasılırlar. Kasların kemiğe tutunan, kasılma yeteneği olmayan giriş bölümlerine tendon denir. Kasların başlangıç bölümüne origo, sonlanma bölümüne insertio denir. Hareket çoğunlukla insertio bölümünde gerçekleşir. Kasın en şişkin bölümü venter (kas gövdesi) olarak adlandırılır. Çizgili kasların adlandırılması lif şekillerine (m. rhomboideus, m. deltoideus), bulunduğu yere (m. pectoralis), tutunduğu noktalara (m. sternohyoideus), fonksiyonuna (m. levator scapulae) veya baş sayısına göre (m. quadriceps femoris) yapılır. Kaslar, spinal sinirler ve kranial sinirler tarafından innerve edilirler. Sinirin kasın içine girdiği noktaya motor nokta denir. Motor noktalar, tanı ve tedavi için klinik öneme sahiptir. Kaslar hiçbir zaman tamamen gevşemez. Dinlenme halinde bile bir miktar kasılma mevcuttur. Bu kasılma haline tonus denir. Kasları innerve eden sinirler hasar görürse kaslar kasılma yeteneğini kaybederler. Kasılmayan kaslar zamanla hacimlerini kaybederek atrofiye uğrarlar.

¹ Dr. Öğr. Üyesi Kırklareli Üniversitesi Tıp Fakültesi AD., karahanmenekse@hotmail.com

M. flexor digitorum longus: Bacak arka bölgesinden başlayıp 2-5 parmaklara uzanır. Bu parmaklara fleksiyon yaptırır.

M. gastrocnemius, m. popliteus ve m. plantaris ayağa plantar fleksiyon yaptıran esas kaslardır. Diğer kaslar plantar fleksiyona yardımcı olurlar.

Ayak Sırtı Kasları

Buradaki kasları n. fibularis (peroneus) profundus innerve eder.

M. extensor digitorum brevis: Calcaneus'tan başlayıp 2-4 parmaklara gider. Bu parmaklara ekstansiyon yaptırır.

M. extensor hallucis brevis: Calcaneus'tan başlayıp başparmakta sonlanır. Başparmağa ekstansiyon yaptırır.

Ayak Tabanı Kasları

M. abductor hallucis, m. flexor hallucis brevis, adductor hallucis başparmağı hareket ettirirler. M. abductor digiti minimi, m. flexor digiti minimi brevis beşinci parmağı hareket ettirirler. M. quadratus plantae ve flexor digitorum brevis parmaklara fleksiyon, mm. interossei abduksiyon ve adduksiyon hareketlerini yaptırır. M. flexor digitorum longus'un tendonlarından başlayan ve 2-5 parmakların dorsoline uzanan mm. lumbricales interfalangeal eklemlere ekstansiyon, metatarsofalangeal eklemler fleksiyon yaptırır. Bu kasların bir kısmını n. plantaris lateralis, bir kısmını da n. plantaris medialis innerve eder.

Kaynakça

1. Yıldırım M. (2013). *Resimli sistematik anatomi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri
2. Gövsa Gökmen F. (2003). *Sistematik anatomi*. İzmir: İzmir Güven Kitabevi
3. Arifoğlu Y. (2019). *Her yönüyle anatomi*. (2. Baskı). İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri
4. Atasever A. (2019). *Anatomi*. (1. Baskı). İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri